

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5716/2025
08.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Новог Града Новог Сада, против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Бошко Орлић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2915/24 од 04.11.2024. године, у седници одржаној 08.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2915/24 од 04.11.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 41938/2021 од 24.06.2024. године, ставом првим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу исплати 2.259.037,00 динара, са законском затезном каматом почев од подношења тужбе па до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 661.140,38 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 2915/24 од 04.11.2024. године, преиначио пресуду Основног суда у Новом Саду П 41938/2021 од 24.06.2024. године тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се тужена обавезе да му исплати 2.259.037,00 динара, са законском затезном каматом од подношења тужбе па до исплате и одлучено да свака странка сноси своје трошкове првостепеног и другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Вишег суда у Новом Саду П 186/17 од 01.02.2018. године, обавезан је Град Нови Сад (овде тужилац) да АА (овде тужена), исплати износ од 6.723.537,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 347.026,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Наведена пресуда заснована је на утврђеном чињеничном стању да је АА власник парцела број .. површине 583 м², .. површине 136 м² и .. површине 93 м², све уписане у к.о. Ветерник и да су те парцеле, на основу планске документације, ушле у саставу Улице ..., у целости, привођењем урбанистичкој намени за јавну и саобраћајну површину те да у природи представљају ул. ... у Новом Саду и то парцела .. у површини од 136 м², а парцела .. у површини од 93 м², док парцела .. површине 583 м² у природи представља улицу у површини од 524 м² односно 89,9% њене површине представља ул. У току трајања парнице пред Вишим судом у Новом Саду у предмету П 186/17 пред Основним судом у Новом Саду текао је парнични поступак П 5299/17 по тужби тужилаца ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ против тужене АА, ради утврђења права својине на горе наведеним парцелама. Пресудом Основног суда у Новом Саду П 5299/17 од 08.12.2017. године (правноснажна 04.01.2018. године, а извршна 20.01.2018. године), утврђено је да је тужилац ББ сувласник са 92/583 дела, тужилац ВВ са 105/583 дела и тужилац ГГ са 115/583 дела на парцели .. к.о. Ветерник, што је тужена АА дужна да призна и трпи да се тужиоци упишу у катастру. Након правноснажности и извршности те пресуде, АА (која је парницу изгубила), је 03.05.2018. године поднела предлог за извршење против Града Новог Сада, као извршног дужника, ради наплате износа од 6.723.537,00 динара са законском затезном каматом од 01.02.2018. године до исплате, па је Основни суд у Новом Саду решењем Ии 1564/2018 од 26.04.2018. године, дозволио предложено извршење утврдивши трошкове извршног повериоца у износу од 63.473,00 динара па је тако АА, у извршном поступку, наплатила од Града Новог Сада 6.723.527,00 динара са припадајућом каматом. Пресудом на основу признања Основног суда у Новом Саду П 2465/19 од 15.05.2019. године (по тужби Града Новог Сада од 18.03.2019. године), утврђено је да је Град Нови Сад стекао право својине на 524/583 дела парцеле број .. површине 583 м², парцеле број .. површине 136 м² и парцеле .. у површини од 93 м², уписане у лист непокретности број .. к.о. Ветерник, што је тужена АА дужна да призна и трпи упис права својине на наведеном сувласничком уделу у корист Града Новог Сада. Град Нови Сад је поднео 07.10.2019. године предлог за упис јавне својине РГЗ СКН на предметним парцелама. Решењем РГЗ СКН Нови Сад 1 број 952-02-4-090-152873/19 од 26.11.2019. године, дозвољен је у листу непокретности број .. к.о. Ветерник упис права јавне својине у корист Града Новог Сада у 1/1 на к.п. бр. .. њива 2. класе површине 136 м² и кат. парц. .. њива 2. класе површине 93 м² из листа непокретности број .. досадашњег власника АА са делом поседа 1/1. Дозвољен је у л.н. бр. .. к.о. Ветерник упис права јавне својине у корист Града Новог Сада са делом поседа 271/583 на к.п. ..., земљиште под делом зграде површине 5 м², к.п. бр. .. њива 2. класе површине 578 м², досадашњег власника АА са делом поседа 271/583, а обустављен је поступак уписа јавне својине у корист Града Новог Сада у 253/583 дела парцеле број .. јер су у том делу у катастру већ уписана друга лица као сувласници (на основу правноснажне и извршне пресуде

Основног суда у Новом Саду П 5299/17 од 08.12.2017. године). Тужилац Град Нови Сад је по пресуди Вишег суда у Новом Саду П 186/17 од 01.02.2018. године, односно пресуди Апелационог суда у Новом Саду Гж 1159/18 од 22.03.2018. године, туженој платио 6.723.537,00 динара, за укупну површину од 753 м², а укњижио се на укупној површини од 500 м² (136+93+271). Разлика од 253 м² односи се на парцелу број .. к.о. Ветерник која је била предмет парнице П 5299/17. Исплаћена тржишна вредност разлике површине од 253 м² износи 2.259.037,00 динара.

Тужбени захтев тужиоца у овој парници заснива се на чињенице да је он тужили исплатио накнаду за 253 м² више од површине на којој је укњижено његово право јавне својине пошто се укњижио са правом јавне својине на парцели .. само у 271/583 дела, а није био у могућности да се укњижи и у преосталом делу од 253,528 што значи да је тужена тужиоцу пренела мање права него што јој је исплаћено и тиме оштетила буџет Града Новог Сада за вредност површине парцеле .. од 253 м² за који је примила новчану накнаду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио применом одредбе чл. 11, 12, 17, 210. и 214. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца одбио налазећи да је за пресуђење о основаности тужбеног захтева одлучна чињеница да је извршена фактичка експропријација парцела .., .. (у целости) и дела парцеле .. (у површини од 524 м²) и на терену извршено привођењу овог земљишта планираној намени, па је тужилац, на основу одредбе члана 10. став 2. Закона о јавној својини, постао власник односно титулар јавне својине на предметном земљишту, при чему укњижба у катастру непокретности има само декларативан карактер. Дакле, по налажењу другостепеног суда, тужилац је исплатио износ од 6.723.537,00 динара за површину коју јесте фактички експроприсао па се не може говорити да се тужена неосновано обогатила у смислу одредбе члана 210. Закона о облигационим односима, јер је исплату тужилац извршио на основу пуноважне извршне исправе – правноснажне и извршне судске пресуде. Тужилац није платио недуговано без основа нити је основ плаћања касније отпао јер је фактичка експропријација за коју је накнада плаћена несумњиво извршена па тужилац није претрпео новчану штету у смислу умањења буџета Града Новог Сада пошто је извршио исплату за неспорно фактички експроприсано земљиште које је у јавној својини Града Новог Сада.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, правилно применио материјално право.

Одредбом члана 210. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема своју основу у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће – да накнади вредност постигнутих користи. Обавеза враћања односно накнаде вредности настаје и када се нешто прими, с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао (став 2).

У конкретном случају, тужилац је туженој износ од 6.723.537,00 динара исплатио на основу правноснажне и извршне пресуде Вишег суда у Новом Саду П

186/2017 од 01.02.2018. године, у извршном поступку, на основу решења о извршењу Основног суда у Новом Саду Ии 1564/2018 од 26.04.2018. године, на име накнаде за парцеле које су фактички експроприсане изградњом јавног пута у власништву тужиоца на основу одредбе члана 10. став 2. Закона о јавној својини. До умањења буџета Града Новог Сада није дошло јер је он исплатио оно што је био дужан за земљиште које је фактичком експропријацијом прешло у његову својину. То што је тужена примила део исплате на који није имала право је на штету сувласника којима је тај део накнаде требало да припадне, према њиховим сувласничким уделима признатим правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П 5299/17 од 08.12.2017. године. Међутим, то је однос сувласника предметних парцела који за тужиоца није од значаја. То што се тужилац није укњижио као власник и на делу од 253 м2 парцеле број .. к.о. Ветерник, јер је то сувласнички удео других лица а не тужене, је последица чињенице да није вођен поступак експропријације у погледу те парцеле (укупне површине 583 м2), која у природи представља улицу ... у површини од 524 м2. Дакле, тужилац је исплатом износа новчане накнаде за фактички експроприсану непокретност испунио своју обавезу по правноснажној и извршној пресуди Вишег суда у Новом Саду П 186/2017 од 01.02.2018. године па се у ревизији неосновано опозива на погрешну примену одредбе члана 210. Закона о облигационим односима.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић